

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego**
Oznaczenie kwalifikacji: **M.37**
Wersja arkusza: **X**

M.37-X-19.06

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2019
CZEŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Obliczając normę czasu potrzebnego do wykonania formy, należy pobranie karty pracy i dokumentacji technologicznej przypisać do czynności

- A. wykonawczych.
- B. uzupełniających.
- C. fizjologiczno-naturalnych.
- D. przygotowawczo-zakończeniowych.

Zadanie 2.

Rodzaj masy	Osnowa		Spoiwo	Utwardzacz
	Masa formierska na odlewy staliwne	Piasek kwarcowy	Regenerat	Żywica furanowa
Udział składnika w masie w % ciężarowych				
35		63	1,3	0,7

Formiarnia podczas jednej zmiany zużywa 5 ton masy formierskiej o składzie podanym w tabeli. Ile kilogramów żywicy furanowej należy zamówić, aby zapewnić jej tygodniowy zapas, jeśli formiarnia pracuje w systemie dwuzmianowym?

- A. 455 kg
- B. 910 kg
- C. 4550 kg
- D. 9100 kg

Zadanie 3.

Ile kilogramów nawęglacza należy dodać do ciekłego żeliwa o masie 1 Mg, jeżeli odlewnia stosuje nawęglacz w ilości 0,8% w stosunku do masy ciekłego metalu?

- A. 0,8 kg
- B. 8 kg
- C. 80 kg
- D. 800 kg

Zadanie 4.

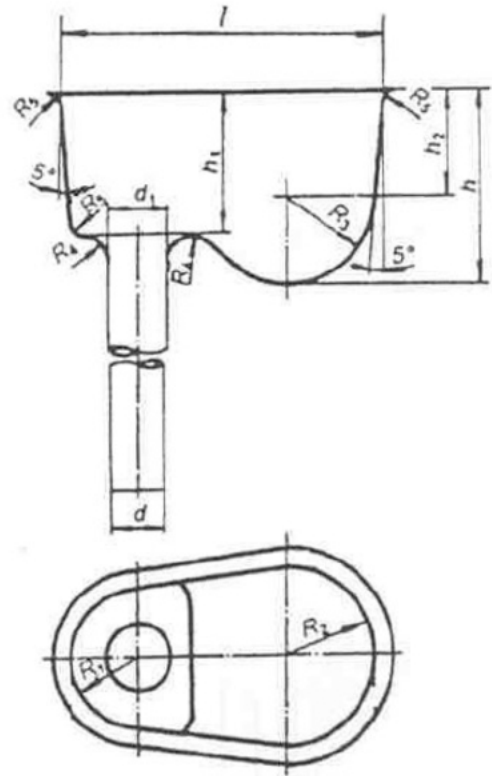
Zapobieganie powstawaniu w odlewie jamy skurczowej polega na zastosowaniu

- A. wyższej temperatury zalewania formy.
- B. kanałów odpowietrzających.
- C. przelewu.
- D. nadlewu.

Zadanie 5.

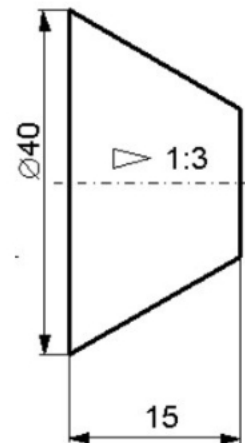
Na rysunku przedstawiono zbiornik wlewowy

- A. klinowy.
- B. lejkowy.
- C. stożkowy.
- D. czaszowy.

Zadanie 6.

Na rysunku symbolem $\triangleright 1:3$ oznaczono

- A. zbieżność.
- B. pochylenie.
- C. prostopadłość.
- D. chropowatość.

Zadanie 7.

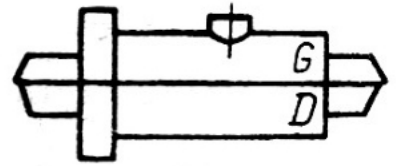
Które z oznaczeń dotyczy połączenia gwintowego?

- A. $\phi 24$
- B. H7/f6
- C. 15 ± 0.02
- D. Tr 24×3

Zadanie 8.

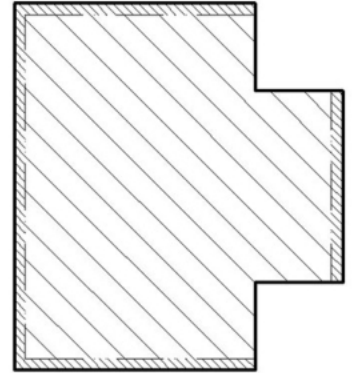
Na rysunku przedstawiono oznaczenie

- A. nadlewków służących do uchwycenia przedmiotu przy obróbce.
- B. powierzchni podziału modelu.
- C. ochładzalnika zewnętrznego.
- D. układu wlewowego.

Zadanie 9.

Na rysunku odlewu przedstawiono oznaczenie

- A. naddatku na obróbkę skrawaniem.
- B. wypełnienia bocznego.
- C. żebra skurczowego.
- D. bazy obróbkowej.

Zadanie 10.

Określ na podstawie tabeli wartość skurczu liniowego odlewów z żeliwa szarego

- A. 1,0%
- B. 1,4%
- C. 1,5%
- D. 2,0%

Wartość skurczu liniowego odlewów wykonywanych z żeliwa

Rodzaj stopu	Wartość skurczu w % wymiaru odlewu
EN-GJL-250	1,0
EN-GJS-400-17	1,5
EN-GJV-450	1,4
EN-GJMW-350-4	2,0

Zadanie 11.

Największy wymiar gabarytowy odlewu po obróbce końcowej G,mm		Naddatki na obróbkę skrawaniem (mm)									
		Stopień naddatku na obróbkę skrawaniem									
powyżej	do i włącznie	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K
-	40	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,7	1	1,4
40	63	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	1,5	0,7	1	1,4	2
63	100	0,2	0,3	0,4	0,5	0,7	1	1,4	2	2,8	4
100	160	0,3	0,4	0,5	0,8	1,1	1,5	2,2	3	4	6
160	250	0,3	0,5	0,7	1	1,4	2	2,8	4	5,5	8
250	400	0,4	0,7	0,9	1,3	1,8	2,5	3,5	5	7	10
400	630	0,5	0,8	1,1	1,5	2,2	3	4	6	9	12

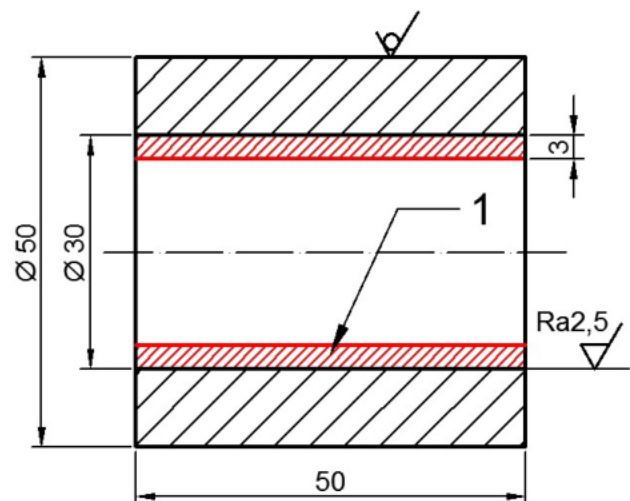
Wartość naddatku na obróbkę skrawaniem dla odlewu z żeliwa szarego o największym wymiarze zewnętrznym 240 mm, dla stopnia naddatku G wynosi

- A. 0,7 mm
- B. 2,2 mm
- C. 2,8 mm
- D. 5,5 mm

Zadanie 12.

Dobierz rodzaj obróbki dla powierzchni oznaczonej cyfrą 1.

- A. Skrawanie.
- B. Nagniatanie.
- C. Polerowanie.
- D. Elektrodrążenie.

Zadanie 13.

Najbardziej ekonomiczną metodą oddzielania układu wlewowego dla drobnych odlewów z żeliwa szarego jest

- A. cięcie łukowe.
- B. obcinanie tarczami.
- C. obcinanie płomieniowe.
- D. odłamywanie w bębnach.

Zadanie 14.

Lokalne oczyszczanie powierzchni dużych odlewów wykonuje się, stosując metodę

- A. grawitacyjną bębnową.
- B. ultradźwiękową.
- C. płomieniową.
- D. wibracyjną.

Zadanie 15.

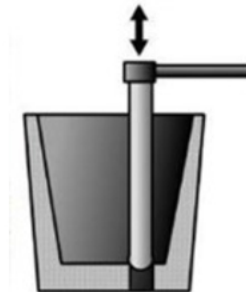
Które z oznaczeń dotyczy badania wytrzymałości na zginanie mas suszonych?

- A. R_t^s
- B. R_g^s
- C. R_c^s
- D. R_r^s

Zadanie 16.

Na rysunku przedstawiono kadź

- A. bębnową.
- B. syfonową.
- C. czajnikową.
- D. zatyczkową.

Zadanie 17.

Wymiar znamionowy Ø rdzenia, mm		Forma	Długość rdzenia L, mm			
			Do 50	Ponad 50 do 150	Ponad 150 do 300	Ponad 300 do 500
ponad	do	Długość znaku rdzeniowego mm				
	25	W	15	25	40	--
		S	--	--	--	--
25	50	W	20	30	45	60
		S	15	20	30	40
50	100	W	25	35	50	70
		S	20	30	40	50
100	200	W	30	40	45	80
		S	--	45	50	60

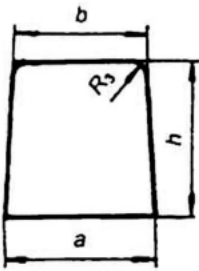
W – forma wilgotna. S – forma sucha.

Długość znaku rdzeniowego dla rdzenia o średnicy 40 mm i długości 120 mm usytuowanego w formie suszonej wynosi

- A. 15 mm
- B. 20 mm
- C. 30 mm
- D. 45 mm

Zadanie 18.

Odlewnicze zespoły modelowe wyciąg z normy PN-H-54231:2000
– Wlew rozprowadzający trapezowy WRt

	Numer wlewu rozprowadzającego	Powierzchnia przekroju wlewu rozprowadzającego	h = a	b
		F_{WRt} cm ²	mm	
	6	1,6	14	10
	7	2,0	15	12
	8	2,5	16	13
	9	3,0	18	15
	10	4,0	21	18
	11	5,0	23	20

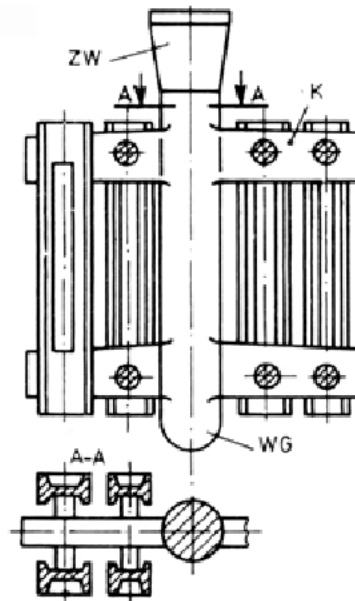
Przekrój poprzeczny wlewu doprowadzającego wynosi 3,0 cm², a proporcje pomiędzy poszczególnymi wlewami określa związek $F_{WD} : F_{WR} : F_{WG} = 1 : 1,2 : 1,4$. Dobierz na podstawie tabeli numer wlewu rozprowadzającego.

- A. Nr 8
- B. Nr 9
- C. Nr 10
- D. Nr 11

Zadanie 19.

Na rysunku zestawu modelowego literą K oznaczono

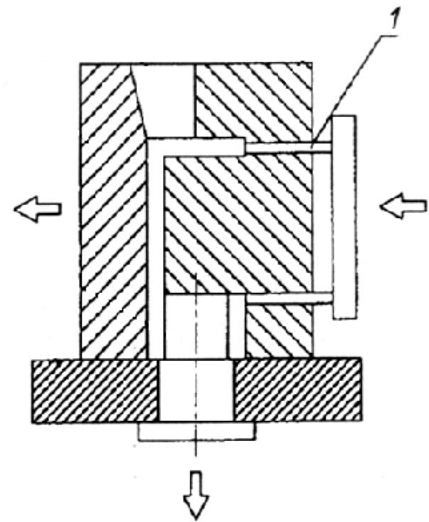
- A. wlew rozprowadzający.
- B. wlew doprowadzający.
- C. żebro skurczowe.
- D. wlew główny.

Zadanie 20.

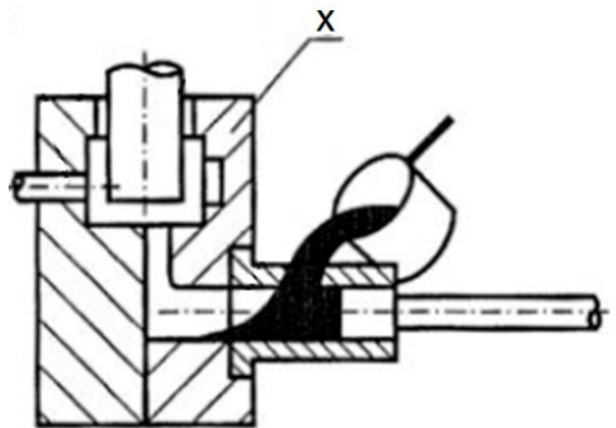
Na rysunku kokili cyfrą 1 oznaczono

- A. wlew rozprowadzający.
- B. rdzeń metalowy.
- C. wypychacz.
- D. nadlew.

Zadanie 21.

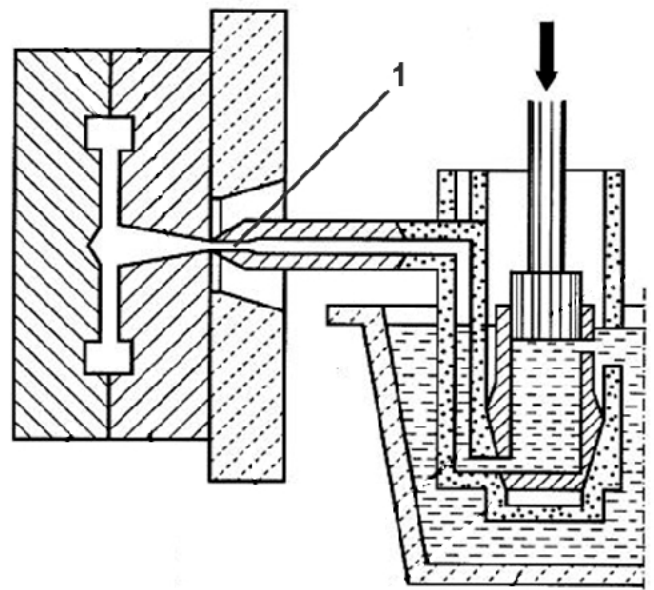
Na rysunku symbolem X oznaczono

- A. płytę wypychaczy.
- B. komorę prasowania.
- C. ruchomą część formy.
- D. nieruchomą część formy.

Zadanie 22.

Na rysunku maszyny ciśnieniowej gorącokomorowej cyfrą 1 oznaczono

- A. rdzeń metalowy.
- B. dyszę wlewową.
- C. tłok prasujący.
- D. wnękę formy.

Zadanie 23.

W procesie Cold-Box masa rdzeniowa utwardzana jest pod wpływem

- A. wody.
- B. aminy.
- C. kwasu solnego.
- D. dwutlenku siarki.

Zadanie 24.

Masa formierska, przeznaczona do maszynowego wykonywania form wilgotnych na odlewy żeliwne, składa się z:

- A. regeneratu, piasku kwarcowego, szkła wodnego, nafty.
- B. piasku kwarcowego, żywicy nowolakowej, urotropiny, nafty.
- C. regeneratu, piasku kwarcowego, bentonitu, pyłu węgla kamiennego.
- D. regeneratu, piasku kwarcowego, żywicy furfurylowej, kwasu sulfonowego.

Zadanie 25.

Piasek powlekany stosuje się do wykonywania form

- A. blokowych.
- B. skorupowych.
- C. utwardzanych dwutlenkiem węgla.
- D. utwardzanych kwasem ortofosforowym.

Zadanie 26.

Do wykonywania pokryć ochronnych powierzchni rdzeni stosuje się powłoki na bazie

- A. krzemianu cyrkonu i grafitu.
- B. krzemianu wapnia i grafitu.
- C. żywicy epoksydowej.
- D. proszku magnezu.

Zadanie 27.

Właściwość, która określa zdolność gliny formierskiej do pochłaniania wody, to stopień

- A. kleistości.
- B. pęcznienia.
- C. porowatości.
- D. koloidalności.

Zadanie 28.

Analiza sitowa piasków stosowana jest do oznaczenia

- A. ziarnistości.
- B. wilgotności.
- C. porowatości.
- D. ogniotrwałości.

Zadanie 29.

Na podstawie wyników badań zawartości lepiszcza przedstawionych w tabeli sklasyfikuj piasek kwarcowy.

- A. 1K
- B. 2K
- C. 3K
- D. 4K

Wyniki badań zawartości lepiszcza		
Masa materiału przed oddzieleniem lepiszcza	Masa materiału po oddzieleniu lepiszcza	Zawartość lepiszcza
M, g	m, g	L, %
145	143.8	0,83

Zadanie 30.

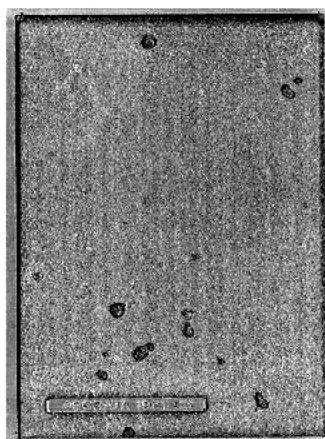
Określenie ubytku masy po odparowaniu wody zawartej w próbce masy formierskiej polega na oznaczeniu

- A. płynności.
- B. wilgotności.
- C. ogniotrwałość.
- D. przepuszczalności.

Zadanie 31.

Które wady odlewnicze przedstawiono na rysunku?

- A. Fałdy.
- B. Strupy.
- C. Obciągnięcia.
- D. Pęcherze zewnętrzne.

Zadanie 32.

Przestawienie jest wadą odlewniczą, która powstaje w wyniku

- A. zbyt niskiej temperatury zalewania formy.
- B. niedostatecznego odpowietrzenia formy lub rdzenia.
- C. nieprawidłowego wzajemnego położenia części modelu lub rdzennicy.
- D. niedokładnego zagęszczenia masy formierskiej dookoła zarysu modelu.

Zadanie 33.

Do której grupy wad odlewniczych należy przypalenie?

- A. Kształtu.
- B. Wewnętrznych.
- C. Przerwy ciągłości.
- D. Powierzchni surowej.

Zadanie 34.

W celu identyfikacji wady typu strup należy wykonać

- A. badania magnetyczne.
- B. oględziny zewnętrzne.
- C. badania ultradźwiękowe.
- D. prześwietlanie promieniami X.

Zadanie 35.

Na rysunku przedstawiono przyrząd do kontroli

- A. ustawienia rdzenia w kierunku pionowym względem płaszczyzny podziału formy.
- B. równoległości rdzenia względem podziału płaszczyzny formy.
- C. odległości między rdzeniami.
- D. średnicy rdzenia.

Zadanie 36.

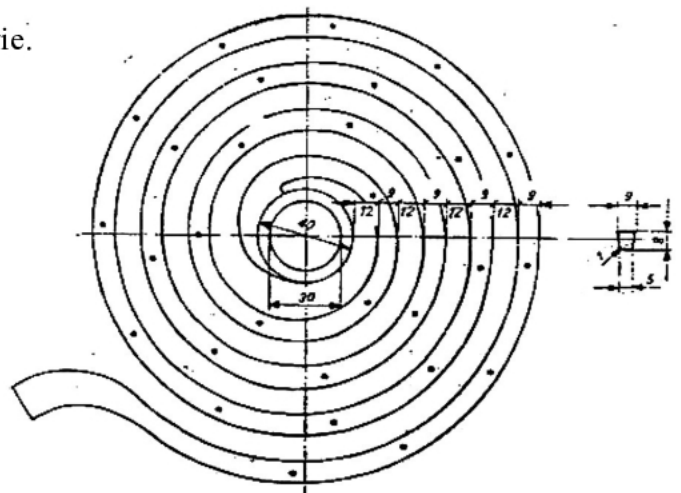
Właściwością technologiczną stopów odlewniczych jest

- A. twardość.
- B. skurcz liniowy.
- C. odporność na pęczanie.
- D. wytrzymałość na rozciąganie.

Zadanie 37.

Na rysunku przedstawiono spiralę, która służy do przeprowadzenia badania

- A. skłonności do tworzenia naprężeń w odlewie.
- B. stopnia zabielenia żeliwa.
- C. skurczu objętościowego.
- D. lejności.

Zadanie 38.

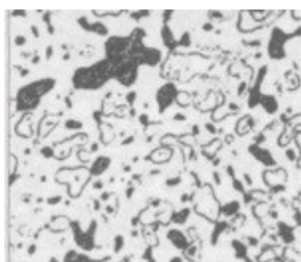
Na rysunku przedstawiono

- A. płuczkę ultradźwiękową.
- B. aparat do inkludowania.
- C. szlifierko-polerkę.
- D. przecinarkę.

Zadanie 39.

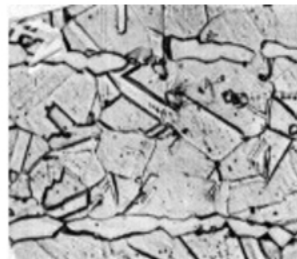
Mikrostrukturę żeliwa sferoidalnego oznaczono literą

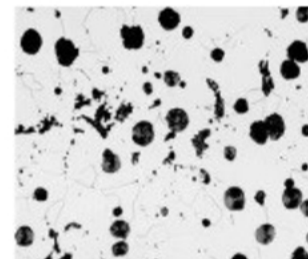
A.

B.

C.

D.

Zadanie 40.

Udarność metali i ich stopów bada się przy użyciu

- A. węgelnika stożkowego.
- B. młota Charpy'ego.
- C. zrywarki.
- D. zginarki.

